RvV nieuws

najaar 2018

H O O P

Diep in onszelf dragen wij hoop;
Als dat niet het geval is, is er geen hoop.

Hoop is een kwaliteit van de ziel
en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt.

Hoop is niet voorspellen of vooruitzien.

Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
verankerd voorbij de horizon.

Hoop in deze diepe en krachtige betekenis
is niet hetzelfde als vreugde omdat alles goed gaat,
of bereidheid je in te zetten voor wat succes heeft.

Hoop is ergens voor werken omdat het goed is,
niet omdat het kans van slagen heeft.

Hoop is niet hetzelfde als optimisme;
evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen.
Het is de **zekerheid** dat iets zinvol is
onafhankelijk van de afloop,
onafhankelijk van het resultaat.

Vaclav Havel

Voorwoord door de voorzitter

Beste lezers, vrede zij met u,

Voor u ligt ons themanummer over Hoop. Over tekenen van hoop in de onzekere tijden waarin we leven. Die tekenen zijn er, overal. U kunt ze hier vinden in teksten en gedichten over hoop, in de impressie van de Prinsjesdag-viering, in ontroerende uitspraken van leerlingen van de praktijkschool van het Stanislascollege, in de aanpak van een basisschooldirecteur, in ideeën over vredesonderwijs. Het zijn tekenen als bloeiende bloemen in de woestijn.
Als we zó met respect met elkaar omgaan, met werkelijke aandacht voor elkaar, dan bloeit er iets moois op. Als kinderen die ervaring hebben, dan nemen ze die mee in hun leven. Want nog steeds geldt: goed voorbeeld doet goed volgen.
Bij DagelijkseBroodkruimels.nl las ik onderstaand citaat over hoop – de actieve houding hierbij sprak me zeer aan:

Ik kies
geloof
boven bezorgdheid
hoop
boven zorgen
liefde
boven angst

Laten we niet alleen hoop hébben, maar ook hoop géven en laten we daarom onze feesten met elkaar vieren – u kunt ze vinden in de link naar de Haagse feestenkalender, verderop in deze Nieuwsbrief.
Ik wens u veel leesplezier!

Mirjam Ates-Snijdewind

Mededelingen van het bestuur

Kort verslag van de ledenvergadering op 23 juni

De dag bestond uit 2 delen: ’s morgens het

huishoudelijk gedeelte en ’s middags een bijeenkomst gewijd aan het thema ‘Hoop’.
In het huishoudelijk deel nam Gidy Chorus afscheid als penningmeester en werden er 4 nieuwe bestuursleden voorgesteld:
Bas Cost Budde, penningmeester,
Izzy Mansour, lid van het Dagelijks Bestuur,
Rogier Schravendeel, lid van het Dagelijks Bestuur,

Izzy Mansour (integrale tekst op de website) leidde het inhoudelijk deel, ‘Waar hoop bloeit’, in. Hij constateerde dat we in een tijd leven waarin we weinig grip op de werkelijkheid lijken te hebben. Dat was in de tijd van de Koude Oorlog wel anders. De

machtsverhoudingen waren duidelijker en daardoor kon je makkelijker partij kiezen. Vandaag de dag is de situatie veel diffuser geworden. Het uiteenvallen van Joegoslavië gaf het startsein voor een nieuw tijdsgewricht. Kenmerkend daarvoor zijn de opeenvolgende periodes van sterke leiders, zoals Ghaddaffi en Mubarak, en periodes van bloedvergieten die volgden op de val van die leiders. In diezelfde tijd laaide ook de wereldwijde terreur op.
Wat geeft ons nu nog hoop? Izzy adviseert: "Luister naar je dromen en principes en leef die uit met alle kracht die je kunt opbrengen. Zonder te kijken naar de consequenties, zonder te aarzelen, maar te staan voor Gerechtigheid en Waarheid. Luister naar de barensweeën van de wereld en help het nieuwe niet alleen geboren te worden, maar ook beter te zijn dan wat ervoor kwam." En hij sluit af met: "Laten we vasthouden aan hoop in onze zucht naar vrede."

Emine Celikoglu (volledig te lezen op de website) vertelde vervolgens over haar ervaringen in de klas. Samen met haar leerlingen heeft ze deelgenomen aan het project HOOP. Dit project wordt georganiseerd door de Katholieke Scholenvereniging Nederland. De leerlingen schrijven binnen een getekend hartje kort waarop ze hopen.
Emine: "Hoe klein, hoe jong ze ook zijn, ze beseffen wat ze willen hopen in deze wereld. Het houdt ze echt bezig." Door met haar leerlingen te bespreken wie ze zijn, wat hun idealen zijn en hoe ze de wereld zien, leren ze ook wat ze willen en kunnen veranderen.

Alaeddine Touhami ging verder met het onderwerp vredesonderwijs en vredesopvoeding (integrale tekst op de website en meer aandacht elders in dit

nummer). Volgens hem moet vrede op twee niveaus worden waargemaakt: in iedereen zelf en in de samenleving. Op persoonlijk vlak kunnen meditatie, bezinning, goede werken en zelfbeheersing bijdragen tot innerlijke vrede. In de samenleving bieden onderwijs en opvoeding de mogelijkheid om de vredesgedachte door te geven.
Het idee van vredesonderwijs gaat terug tot de dagen van Maria Montessori, het is dus niet nieuw. Het onderwijs heeft bepaalde gedachten wel degelijk opgepakt. Empathie, elkaar helpen en elkaar proberen te begrijpen, hoort tot het schoolse leven van alledag. Maar het helpt niet als andere schoolse doelen, bijvoorbeeld de beste zijn en later rijk worden, het empathisch denken naar de marge verbannen.
Zo duikt het gevaar op dat er een kloof blijft bestaan tussen denken en doen, tussen wat we weten en wat we doen en tussen wat we zeggen en wat we doen. Of, geformuleerd in oude woorden, 'ora' valt niet altijd samen met 'labora'. Met name de politici wordt deze dualiteit verweten.
Voor de school betekent dit – om een voorbeeld te noemen - dat rekenvaardigheid ook in relatie moet staan met rechtvaardigheid. Rekenen moet verbonden zijn met de deugd van rechtvaardig delen. Het probleem van het huidige onderwijs is dat er nog te vaak een scheiding wordt gehanteerd tussen morele en spirituele waarden en inzichten enerzijds en cognitieve vaardigheden anderzijds. Het zou juist om de samenhang moeten gaan: met behulp van cognitieve vaardigheden spirituele waarden verwezenlijken. Er zijn dringend oplossingen nodig voor een aantal maatschappelijke problemen, zoals lucht- en oceaanvervuiling, economische

ongelijkheid en de zorg voor goed onderwijs aan iedereen.
Op deze manier kun je spiritualiteit praktisch inzetten in het dagelijks leven.

Als ik terugkijk op deze dag was het een boeiende en inspirerende bijeenkomst. Er werden zinnige dingen gezegd, er werden ervaringen uitgewisseld en er werd goed met elkaar gesproken en naar elkaar geluisterd.

Harry Overmeijer

Editorial

Voor je ligt het nieuwe magazine, het eerste onder onder mijn redactie. Een spannend moment en een nieuwe deur naar de zomer, in Heinleins woorden. Dank iedereen voor het vertrouwen en dank aan mijn voorgangster Ilse Dekker voor de zorg en liefde die ze in haar werk stak.

Het thema hoop is er een dicht bij mijn hart. Veel van mijn motivationals op Facebook en ruim de helft van mijn andere schrijfsels worstelen met hoe hoop zichtbaar te maken in dit tijdsgewricht en hoe de initiatieven van personen, mensen met een naam, een rol en een plaats, de geatomiseerde realiteit kunnen veranderen door hun kleine tekenen van hoop.

Een metafoor die ik graag gebruik voor de van de politieke realiteit los gezongen mens is "de muizen achter de plint". Net als de muis kun je de kleine mens vergeten in de grotere horizon van je politieke plannen en retoriek, maar daar is altijd later een rekening voor te betalen. De muis knaagt onzichtbaar verder aan de vervallen muur achter je mooie behang.
Dat kan heel subversief klinken, maar het is ook een hoop dat onrecht geen stand houdt en een zekerheid dat de muis net zo essentieel is als de behang plakkende technocraat of politicus en de special interests die het behang inkleuren.

Voor mij zijn hoop en rechtvaardigheid onlosmakelijk verbonden en het substraat waar echte

vrede in wortelt. Hoop is namelijk nooit geveinsd of kunstig in een narrative geplaatst. Hoop is de reactie van de aangesproken mens op de rauwe realiteit. Een realiteit die we met Kierkegaard in angst en beven kunnen ontmoeten of in Goethes hemelhoog juichen, maar die altijd wijst op een hogere Autoriteit, die de willekeur van de dagelijksheid overstijgt.
We kunnen die hoop ontmoeten in de glimlach van een schoolkind op weg naar een verjaardagsfeestje, maar net zo zeer in de smeekbede van een moeder in een vluchtelingenkamp om een deken en wat melk voor het kind in haar armen. Beide zijn een weerspiegeling van de menselijke verwachting van gerechtigheid door die G.D die ons tot het leven riep.
Er wordt in dit themanummer een hoop gezegd en voorgeleefd. Laat hoop het eerste zijn dat mensen van ons zien. Dan zal er echt een weg opengaan naar de vrede waar we als mensheid zo naar hunkeren.

Izzy Mansour

Studiereis naar Marokko

Hafsa en Mirjam zijn op het moment samen met stichting Hoop en Ontwikkeling bezig een studiereis naar Marokko te organiseren. Deze interculturele en interreligieuze reis zal hoogstwaarschijnlijk plaatsvinden in april 2019 en zal zich concentreren op projecten die praktische aspecten van vrede en verdraagzaamheid nastreven.

In verband het zeer beperkte aantal deelnemers is een korte motivatie van waarom je mee zou willen en wat je hoopt te leren bij aanmelding vereist. Overtuig ons door jouw motivatie te sturen naar RVV.redactie@gmail.com

NB Aanmelding betekent dus niet automatisch dat je mee kunt.

Wat is vrede?

Wat is vrede? Volgens Religions for Peace is vrede het wegvallen van gewapend conflict, in het kader van het ontstaan van een rechtvaardige samenleving, gebaseerd op innerlijke vrede en het ontstaan van ontwikkelingsmogelijkheden voor eenieder, en dit alles op een duurzame basis.
Wat betekent dat voor ons? Bestuursleden Izzy Mansour en Rogier Schravendeel proberen hier in een artikelenreeks vorm aan te geven.

Wij hebben de afgelopen maanden een poging gedaan een gezamenlijk standpunt te bepalen over vrede in en voor Israël. In onze ogen is dat des te dringender gemaakt door de uiterst pijnlijke escalaties van de laatste twee jaar en de interventie van Israël in de conflicten in de regio.

Het is bijzonder om te zien hoe het authentiek soennitische standpunt van Izzy en het meer westerse standpunt van Rogier langzaam maar zeker toenadering tot elkaar gevonden hebben, ondanks de bagage die we meenemen uit onze verschillende ervaringen en wereldbeeld.

Onze gedachten en soms ook verschillen van inzichten cirkelen rond de vragen:
Wat betekent vrede voor Israël?
Is dat hetzelfde als vrede in Israël?
Hoe ziet dat eruit in de Palestijnse praktijk?
Hoe zijn die twee te verzoenen op een manier die recht doet aan beiden en leidt tot vrede in Israël en Palestina?

Vrede voor Israël is in ons standpunt in ieder geval essentieel voor vrede in het Midden-Oosten. Een vrede die dan een model kan zijn voor de grote conflicten elders.
In die ontmoeting van soms lastig te verzoenen visies en wereldbeelden spreekt een diepe hoop dat die vrede en de betere wereld in haar verlengde ooit realiteit kan en mag worden. Dat heeft ons steeds gemotiveerd om verder te denken en woorden te vinden die bruggen bouwen.
Een gezamenlijk standpunt is nog niet gevonden, maar wij zoeken verder en hopen in het volgende nummer ons artikel te publiceren. Wordt vervolgd.

Izzy Mansour en Rogier Schravendeel

Gedachte van Hoop

Van de Bond Zonder Naam (juni 2011): "Als je de moed in je schoenen laat zakken, dan kom je niet vooruit."
Dit zegt voor mij: Wanneer het duister is in mijn hart en niets lijkt mee te zitten, laat ik dan niet alleen naar de huidige omstandigheden kijken, maar ook de blik richten op mogelijkheden die vóor mij of verderop kunnen liggen.
Dat lijkt me een hoopvolle houding, die ik wil vast-houden, tegen alle tekenen in die lijken te wijzen op naderend onheil, zoals een mogelijk nieuwe kernwapenwedloop, confrontaties van Islam en ongelovigen of doemscenario's betreffende de opwarming van de aarde en klimaatverandering.

Joep Belien

Van een boeddhistische gedachte tot een doctoraat

Stel je voor, een idyllische groene plek midden in het heuvelachtige Wales. Er stroomt een riviertje, en in de lente staan er tientallen bomen in bloesem. Op die plek, Lampeter, huist de oudste universiteit van Wales, waar ik op dit moment werk aan mijn *Professional Doctorate in Interfaith Studies.*

Ik kan geen betere plek bedenken om na te denken over hoop; hoop voor mijzelf, hoop voor iedereen om mij heen en voor iedereen die na mij de wereld gaat bewonen. Ik wilde niet degene zijn die het cliché aandraagt dat onderwijs de hoop voor de toekomst is, maar deze studie, de reden waarom het bestaat en de manier waarop het wordt gedragen kan ik alleen maar omschrijven als een hoopvol teken. Het verhaal begint in China.

Ver weg van Wales woont een 90-jarige boeddhistische monnik in de Anhuiprovincie in China die zijn levensdoel heeft gevonden; vanuit zijn boeddhistische overtuiging wil hij interreligieuze relaties over de hele wereld verbeteren via onderwijs. Wat heeft deze monnik met mij te maken? Hij startte, in samenwerking met de University of Wales, een doctoraatsopleiding voor interfaith scholars vanuit de hele wereld, waarvan ik er een ben. Samen met mijn nieuwe collega's uit onder andere Nigeria, Egypte, Zweden, India en Californië leer ik de fijne kneepjes van interreligieuze dialoog, zowel op een academische als professionele manier. Binnen deze community leren we ook van elkaar, als Christenen, Moslims, Boeddhisten, Hindoes en niet te vergeten,

van collega's met andere (niet religieuze) levensovertuigingen. We zijn hier op de campus in Wales om ons onderzoek voort te zetten. Dat van mij gaat over interreligieuze huwelijken tussen Moslims en (post-) Christenen. Een andere collega schrijft over de legendarische interreligieuze ontmoeting tussen Francis en Malik al-Kamil Nasir al-Din Muhammad, een andere collega schrijft over religieus geweld in Sri Lanka. De diverse samenstelling van collega's en onderzoek maakt het een uitdagende, maar vooral leerzame ervaring, deel te zijn van deze community. De droom van de eerdergenoemde monnik is dat wij als eerste generatie Professional Doctorate Students in Interfaith Studies, een verschil gaan maken voor studenten na ons, en onze kennis en vaardigheden niet alleen academisch, maar ook praktisch in gaan zetten, op de plekken waar we wonen, zowel als internationaal; de toekomst ziet er in mijn ogen hoopvol uit.

Britt Bakker
Professional Doctorate Student in Interfaith Studies aan de University of Wales Trinity Saint David(Lampeter campus)

"Kinderen hebben voorbeelden nodig"

Afgelopen voorjaar bezocht ik mw. Ans Wilson, directeur van toen nog twee basisscholen, waar een derde bij zou komen. Met het nieuwe schooljaar wordt Ans directeur van deze nieuwe, grote basisschool, 'Het Avontuur'.
Ik feliciteerde haar met haar benoeming en door het geluid van spelende kleuters in de gang achter haar deur kwam het gesprek op de ligging van haar nieuwe kamer. "Ik zal daar zeker rustiger kunnen werken, want mijn kamer komt bij de bovenbouw. Maar ik zal die kleintjes wel missen! Hoe ze soms even binnenlopen en vragen of ik aan het werk ben. Als ik dat beaam gaan ze weer weg, om even later met de eigenlijke vraag, of waarvoor ze even mijn aandacht nodig hadden, terug te komen. Ik vind dat heerlijk. Zo'n mooie leeftijd, ze zijn nog zo puur."

Het gesprek dat zich vervolgens ontspon deed me zo goed dat ik het graag met u deel. Ze had oog voor emoties. Emoties die bijvoorbeeld bij de leerkrachten speelden.
"Straks zullen leerkrachten van twee scholen, die nu nog weleens met elkaar concurreerden, omdat ze dezelfde religieuze kleur hebben, met elkaar moeten samenwerken. Wat betekent dat? En, nog iets moeilijker, wat betekent het voor de leerkrachten van de derde school, die steeds kleiner werd en de laatste tijd meemaakte dat ouders hun kinderen van school af haalden om ze naar een van de twee andere scholen te laten gaan? Terwijl de leerkrachten hun uiterste best deden om een aantrekkelijke school te zijn. Welke emoties spelen daar in mee? Die moet je niet negeren."

"Toen vanuit die school eens was opgemerkt of we niet konden tegenhouden dat kinderen van hen bij ons kwamen, had ik dat een keer geprobeerd. Normaal vroeg ik ouders al of ze er met school over hadden gesproken, want dat zou ik als schoolhoofd ook prettiger vinden. Dus toen het weer eens gebeurde zei ik vrij stellig: ga toch nog eens met de school in overleg, voordat u uw kinderen er afhaalt. Het resultaat was dat de ouders voor een school elders kozen, want ze hadden het al diverse malen aangekaart. Dat was dus geen oplossing."

"Communicatie is zo belangrijk. We praten daar in het team over en we trachten het de kinderen te laten ervaren. Wat is delen? Wat is de ander wat gunnen? Wat maakt je blij? Of, wat ís bijvoorbeeld 'respect' – wat versta je daaronder? Wat versta ik eronder? Of 'stil zijn'? Ieder heeft daar een eigen beeld bij. Mijn 'stiltebegrip' kan voor jou nog steeds 'rumoerig' zijn. Als je daarover praat kun je vaak problemen voorkomen."

"Kinderen hebben voorbeelden nodig en leren van hun ervaringen. Ze zien dat praten dingen kan oplossen. We delen met elkaar. Heeft er eentje geen mandarijn, dan zijn er vast wel weer anderen die een paar partjes kunnen missen. Ze ervaren hoe fijn het is dat ze een ander daarmee blij kunnen maken. Kinderen vinden het dan leuk om te delen. Het komt ook voor dat iemand iets meer heeft of iets goed kan. Ook daar kun je samen blij om zijn. Je bent sámen, met en voor elkaar. Dat kreeg ik met de paplepel ingegoten. Het voelt goed als je iets kunt doen waar een ander blij van wordt. En natuurlijk heb je uitzonderingen, die vinden dat je alleen voor

jezelf moet zorgen. Dan denk ik 's avonds weleens: wat moet dat ingewikkeld zijn. Ben je dan bang dat je tekortkomt? Je staat zo wel héél alleen in het leven. Soms heb ik ook wel een last van iemands schouders zien afvallen, als die persoon merkte er niet alleen voor te staan."

"In het team spraken we kortgeleden over het feit dat niet alle ouders de 50 euro voor een schoolreisje konden betalen. Dan kun je naar de gemeente kijken. Natuurlijk. Maar ik vind dat we eerst naar onszelf moeten kijken. Kunnen we dat als school oplossen? En dan maak je mee dat er ouders zijn die voor hun ene kind opeens 200 euro betalen. "We kunnen het prima missen. Want we hebben allebei een goed betaalde baan. Maar we willen niet dat onze naam bekend wordt gemaakt."
Zo gaat het ook. Dat mensen aan de situatie van anderen denken. Mooi toch?"

Mirjam Ates-Snijdewind

We moeten elkaar helpen

Praktijkschoolleerlingen over Hoop

Een leerling van het Stanislascollege voor praktijk-onderwijs zei onlangs: *"Als we alles moeten geloven, kunnen we beter ons bed niet meer uitkomen."* Ze willen die slechte dingen tegengaan. Het houdt ze bezig allemaal. Ze weten dat ze als persoon iets moeten doen!
Hoe klein, hoe jong ze ook zijn, ze beseffen wat ze willen hopen in deze wereld. Het houdt ze ook bezig.

Enkele van hun uitspraken:

"Ik hoop dat alles goed komt met deze wereld."
"Ik hoop dat er vrede op aarde is en dat iedereen elkaar helpt. We moeten elkaar helpen."
"Ik hoop dat racisme stopt. I love everybody."

Die drang, die positiviteit in hen is zich aan het ontwikkelen. Ook docenten maken zo'n fase mee. Wij moeten leerlingen laten beseffen hoe belangrijk zij als mens zijn om in wat hen verontrust, in wat ze zien en horen, verandering te brengen.
Je moet eerst beseffen: wat wil jij veranderen? Wat wil je? Wie bén jíj... en wat zijn jouw idealen, hoe zie jij de wereld dan? Dan pas kun je actie ondernemen."

Op onze website kunt u meer lezen over hoe het project 'Hoop' op deze praktijkschool vorm en inhoud kreeg.

Emine Celikoglu

Vredesonderwijs geeft vleugels aan streven naar minder armoede en een gezonde planeet

In Almere bloeit iets moois op. Er staat sinds een paar jaar een Huis van Vrede. Een buurtcentrum, waar iedereen welkom is. Maar het is méér.
Het is een Huis van ontmoeting, van aandacht voor elkaar, van inzichten vergroten, van kennis, idealen en zelf geteelde groenten uit de moestuin buiten delen. AISA en Scouting de Cirkel werken hand in hand aan diepgang voor jongeren en volwassenen en leuke activiteiten voor kinderen.

Maar de dromen van AISA gaan verder: de groep is bezig met het oprichten van een school voor Vrede. De gemeente en het ministerie van onderwijs hebben al groen licht gegeven. Onze voorzitter is ondertussen toegetreden tot de raad van toezicht.

Op onze Algemene Ledenvergadering hadden we daarom AISA voorzitter Alaeddine Touhami uitgenodigd om te spreken over zijn hoop en ideaal.
Op onze website www.religiesvoorvrede.nl vindt u de gehele toespraak. Om u nieuwsgierig te maken plaatsen we hier enkele fragmenten eruit en de reactie van Rabbi Awraham Soetendorp op het geheel.

"Is het probleem niet dat we nog altijd in een gespletenheid leven van denken en handelen? Dat er nog altijd verschil is tussen wat we weten en wat we doen? Wat we zeggen en wat we doen. En wat we doen en wat we zeggen? Er is een probleem dat we

zien in de politiek en dat de verontwaardiging verklaart van heel veel mensen, en met name van jongeren als zij naar de politiek kijken: 'Jullie zeggen dit en dit, maar we zien dat en dat. Als kind hebben we geleerd over democratie en allerlei waarden, maar als ik me in de politiek verdiep zie ik dat er oorlogen worden gevoerd over olie en andere rijkdommen. En als ik niet uitkijk, raak ik zo mijn vertrouwen kwijt in de samenleving en de politiek en in alle waarden die me mondeling zijn overgedragen.' Als we tot eenheid komen van ons handelen en ons innerlijk leven, van wat we voelen en denken, dan ontstaat er iets anders.
Wat ik hier zeg is niets anders dan wat ik van jullie, de ouderen hier, heb geleerd. Jullie zijn onze voorgangers. Jullie hebben je best gedaan om dit universele erfgoed van wijsheid, van gematigdheid, van broederlijkheid levend te houden.
Vandaag is dat erfgoed voor iedereen beschikbaar, of je nu spiritueel bent of a-spiritueel, filosofisch of praktisch van aard, economisch van aard, of niet. Voor iedereen, voor elke mens is dat weggelegd.
Het komt alleen als 'ora' en 'labora' samenvallen, als denken en doen verenigd worden, één zijn. Het gaat om waarden en idealen én het waarmaken daarvan, ook in het onderwijs."

"Een kind komt op school en vandaag leert het rekenen. Pakken we dan alleen een telraam, en daarmee leert het rekenen zodat het na een jaar kan optellen en aftrekken? Maar wat is het doel van rekenen? Is de vaardigheid een doel op zich? Of is de vaardigheid van het rekenen ontstaan om rechtvaardig te zijn in de samenleving?

Ik heb bijvoorbeeld een mand met appels en we zijn met tien kinderen. Hoe gaan we die delen met elkaar? Dan leert het kind rekenen, maar rekenen is verbonden met een deugd. De deugd van delen, van rechtvaardig delen. Van jongs af aan.
Op het moment dat zo'n vaardigheid in ons geheugen wordt gegrift, is deze getrouwd met rechtvaardigheidszin. En dat rekenen wordt uiteindelijk wiskunde. Maar die wiskunde kan niet meer worden ingezet om atoomwapens mee te maken of voor economische modellen die uitbuiten. De vaardigheid zelf is aangeleerd met een bewustwording. En daar ontbreekt het vandaag de dag aan in het onderwijs. We scheiden de morele en de spirituele waarden en inzichten af van onze cognitieve vaardigheden. We gaan even bij elkaar zitten en hebben het over rechtvaardigheid. 'Wat is rechtvaardigheid toch belangrijk.' Jazeker.
En daarna gaan we weer over tot de orde van de dag."

"Nog een ander punt: de geschiedenis, dat is ook een interessant thema. Hoe ga je op school geschiedenis geven?

Als ik kijk naar de geschiedenis zoals ik die in Nederland heb meegekregen, als ik die nog weer eens lees, dan begrijp ik volkomen waarom er minachting is voor moslims en islam. Los van het feit dat er vanaf Augustinus van Hippo een sprong is gemaakt naar Thomas van Aquino alsof er niets is gebeurd in die 1000 jaar. Terwijl die 1000 jaar vanaf 500, van het verval van het Romeinse Rijk, tot aan de Renaissance in Europa... daar is toch niet opeens

niets gebeurd en opeens was daar de Renaissance? Uit het niets?

Waar was China, bestond China niet? Waar was India, bestond India niet? Waar waren de Amerikanen, de Afrikanen, de Afrikaanse koninginnen, de Afrikaanse koningen? Waar was het Midden-Oosten? Waar was de islamitische cultuur? Waarom is die opeens verdwenen?
Ik lees dan als Nederlands burger dat de islamitische religie met het zwaard is verspreid, met geweld en 'zo is het gegaan'. En 'ze hebben ook nog eens, dankzij onze Europese werken van de Grieken die zij nog bewaard hadden, een rijk opgebouwd en die kennis hebben ze ons teruggegeven'. Zo is de kennis weer teruggekomen bij de eigenaar en 'jullie hebben je werk gedaan'. Maar zo'n visie op de wereld, hoe kan die geen arrogantie voeden? Hoe kan die geen superioriteitsgevoel voeden?
Dat is niet alleen in het westen zo. Dergelijke verhalen worden net zo goed elders verteld. 'Het is ónze geschiedenis', 'wij zijn de crème de la crème op aarde geweest.'"

Geschiedenis, die recht doet aan alle betrokkenen. Het betekent dat we dan een en ander zullen dienen te herschrijven. Maar is dat niet de enige wijze om elkaar met open vizier en een open hart te kunnen benaderen?

Ons lid van de Raad van Advies, Rabbijn Awraham Soetendorp reageerde op de toespraak als volgt:

"Het is zo goed om deze toespraak te ontvangen. Inspirerend en uitdagend.

Het is van belang deze doelstellingen te plaatsen binnen het raamwerk waarvan al vele initiatieven deelgenoot zijn, zoals de al bestaande vredesscholen o.a. in Amsterdam en het pionierswerk over vele jaren van respect-educatie in de week van respect, waarvan ik initiatiefnemer en voorzitter ben.
Wij hebben dit jaar met vele onderwijsvernieuwende organisaties de basis gelegd voor een alliantie van alle talenten en ervaring. Wij willen een platform bieden voor allen, te beginnen in de Week van Respect, dit jaar van 3 tot 8 november.
Wij naderen het decennium van de hoop, 2020 tot 2030, waarin wij met vereende krachten de strijd tegen acute armoede en om behoud van een gezonde planeet kunnen winnen. De tijd, welke door interreligieuze leidsters en leiders uitgeroepen kan en dient te worden als geheiligde tijd, kairos, jubel-jaar.
Vredesonderwijs geeft dat streven vleugels.

Een hartelijke groet,

Shalom, salaam,

Awraham

Mocht u hierdoor gestimuleerd worden tot actie, mail dan uw gedachten naar onze secretaris:
harry.overmeijer@gmail.com

DE DERDE DINSDAG IN SEPTEMBER
Prinsjesdagviering: één mensenfamilie

Dinsdag 18 september was de jaarlijkse inter-levensbeschouwelijke Prinsjesdagviering met dit jaar als thema *"één mensenfamilie".*
Al vroeg stroomde de Grote Kerk in Den Haag vol met mensen uit stad en land, jong (schoolklassen!) en oud, vanuit kabinet en parlement en vanuit diverse achtergronden. Al met al een bruisend begin van een mooie viering.
Stipt om half elf werd de bijeenkomst geopend door de voorzitter van de stichting Prinsjesdagviering, mevrouw Ineke Bakker. Ze benadrukte in haar welkomstwoord dat er naast polarisatie, maatschappelijke en politieke spanningen gelukkig ook tal van voorbeelden zijn van mensen die elkaar over grenzen heen weten te vinden en tot bijzondere ontmoetingen komen. Iets dat ook sprak uit hoe verschillende religieuze en levensbeschouwelijke tradities intensief hebben samengewerkt om deze viering tot een succes te maken. Ze sprak de hoop uit dat deze viering de aanwezigen mag inspireren in het jaar voor ons.
Haar oproep werd gevolgd door het Kinderkoor van de Kathedrale Koorschool uit Utrecht dat *"Sing a song for the peace"* en *"Kind waar je ook ter wereld komt" zong.*
De hoofdtoespraak was dit jaar van imam Yassin Abouyaala. Hij ging in op het thema: alle mensen zijn deel van één grote mensenfamilie, die elkaar nodig hebben en elkaar gegeven zijn. Met ontroering besloot hij zijn toespraak met de mededeling dat hij de avond daarvoor vader geworden was van een

dochtertje, die vanwege deze voor hem bijzondere Prinsjesdag de naam Amira, Prinses, had gekregen.
Daarna werden vanuit de diverse eigen tradities via zang, muziek, recitatie, creatieve bijdragen en gebeden hoopvolle perspectieven geboden op mogelijkheden voor het vreedzaam samenleven van mensen en volken op deze wereld. Deze inspirerende bijeenkomst werd afgesloten met het gezamenlijk zingen van het Wilhelmus.
Volgend jaar hoopt de stichting Prinsjesdagviering voor de 20e keer de bijeenkomst te houden. De stichting wordt gedragen door 22 lokale en landelijke organisaties vanuit diverse religies en levensbeschouwingen. Wellicht goed om het nu al in de agenda-2019 te vermelden (de derde dinsdag van september!).
Zie voor verdere informatie:
www.prinsjesdagviering.nl
https://www.haagsefeesten.nl/

Janny Vellekoop

vrouwendag
RAMADAN
MUBARAK
Suriname
Let
Celebra
Togeth
haagsefeester
Met dank aan:
Den Haa
Adobe Spark

Compassiefestival Rotterdam

Op 10 december mag ik op dit festival een workshop houden over Hoop in Rotterdam. Daar kijk ik heel erg naar uit, omdat bijna letterlijk alle Rotterdamse vrijwilligersorganisaties in alle kleurtjes en maten er gaan zijn.

Izzy Mansour

Wat is Religies voor Vrede (RvV)?

RELIGIONS for PEACE (RfP) ofwel WCRP (World Conference of Religions for Peace) is een wereldwijde organisatie waarin leden van de grote wereldgodsdiensten en van diverse geestelijke stromingen met elkaar en met andere vredes-organisaties samenwerken om bij te dragen aan dialoog, vrede en ontwikkeling in de wereld.
Deze organisatie werd in 1970 in Kyoto (Japan) opgericht door een aantal religieuze leiders en groeide in korte tijd uit tot een wereldomvattende beweging die in meer dan 100 landen is vertegenwoordigd. De hoofdzetel bevindt zich in New York.
De organisatie heeft als NGO een adviserende status bij de VN en werkt met verschillende afdelingen daarvan (zoals UNESCO) samen aan de bevordering van vrede.

De Nederlandse afdeling van Religies voor Vrede bestaat sinds de jaren '70. Ze heeft tot doel met mensen van verschillende religies en levensbeschouwingen samen te werken voor vrede, gerechtigheid en menselijke waardigheid.
Ze organiseert samen met anderen interreligieuze bijeenkomsten en symposia over religie(s) en vrede en houdt zich bezig met specifieke projecten op dit vlak.

Tweemaal per jaar wordt een Nieuwsbrief uitgegeven.

RvV/Nederland kent naast het Dagelijks Bestuur ook een Algemeen Bestuur en een Raad van Advies.

De Raad van Advies bestaat uit: dr. E. Ferguson, drs. P. Kuijper, ds. H. Schouten (oud secretaris/ penningmeester), dr. J. Slomp (oud-lid AB), rabbijn A. Soetendorp.

Correspondentie RvV/Nederland:
Secretaris Harry Overmeijer e-mail:
harry.overmeijer@gmail.com
Redactie voor alle perscontact:
RVV.redactie@gmail.com

Websites:
Religies voor Vrede Nederland:
www.religiesvoorvrede.nl
Religions for Peace Europe: www.rfp-europe.eu
Religions for Peace International:
www.religionsforpeace.org

Lid worden van Religies voor Vrede?
U bent van harte welkom!

Het lidmaatschap bedraagt € 30,-
(inclusief symposium en tweemaal per jaar
RvV nieuws),
voor studenten en minder draagkrachtigen € 17,50.

U kunt zich opgeven via ons secretariaat
of rechtstreeks door storting van de contributie met
vermelding 'nieuw lid'
IBAN NL07 INGB 0004 420087, WCRP/NL te Leiden

WCRP nieuws najaar 2018

Colofon
RvV nieuws is het informatieblad van de leden van Religies voor Vrede/ Nederland. Het verschijnt tweemaal per jaar.
Eindredactie: Izzy Mansour
Kopij graag mailen naar: RVV.redactie@gmail.com
Extra exemplaren van de nieuwsbrief zijn te bestellen tegen een vergoeding van € 3,50 zolang de voorraad strekt.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	Blz.
Hoop	2
Voorwoord door de voorzitter	3
Mededelingen van het bestuur	4
Editorial	8
Studiereis naar Marokko	10
Wat is vrede	11
Gedachte van hoop	12
Van boeddhistische gedachte tot een doctoraat	13
"Kinderen hebben voorbeelden nodig"	15
We moeten elkaar helpen, praktijkschoolleerlingen	18
Vredesonderwijs	19
Prinsjesdagviering	24
Compassiefestival	27
Wat is Religies voor Vrede?	28
Colofon	30

WORLD CONFERENCE
RELIGIES voor VREDE
OF RELIGIONS FOR PEACE